

Vergaderjaar 1985–1986 Nr. 141a

18973

Wijziging van de bepalingen in de Kieswet, de gemeentewet en de Provinciewet betreffende de uitsluiting van het kiesrecht en van de verkiesbaarheid alsmede regeling van de uitoefening van het kiesrecht door hen aan wie rechtmatig hun vrijheid is ontnomen/Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enkele andere wetten, inzake de ontzetting van het kiesrecht

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT¹

Vastgesteld op 14 maart 1986

De leden van de fractie van het **C.D.A.** merkten op dat op blz. 7 van de memorie van toelichting wordt verondersteld dat de Krankzinnigenwet binnen afzienbare tijd zal worden vervangen door de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen. Kan de regering aangeven wanneer dat het geval zal zijn, gezien het feit dat het voorlopig verslag van de Eerste Kamer reeds dateert van 30 november 1984?

Op blz. 15 van de memorie van toelichting wordt de volgende zin geformuleerd:

«De aldaar genoemde uitsluiting krachtens het Tribunaalbesluit of ingevolge beslissing tot voorwaardelijke terminologie van artikel 54 van de herziene Grondwet.»

De aan het woord zijnde leden zouden gaarne opheldering over deze zin verkrijgen.

Welke is, zo vroegen dezelfde leden, de situatie van de mens die rechtens niet van zijn kiesrecht beroofd is maar wel tot gevangenisstraf is veroordeeld, indien deze tot lid van de gemeenteraad wordt gekozen?

Wordt deze dan in de gelegenheid gesteld de vergaderingen van de gemeenteraad bij te wonen?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** konden zich verenigen met de formulering van artikel B3 lid 1 onder b. van de Kieswet, omdat deze formulering is ontleend aan titel 16 van Boek 1 Burgerlijk Wetboek. Ook deze leden deelden het optimisme van de bewindslieden vooralsnog niet dat de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen binnen afzienbare tijd de Krankzinnigenwet zal vervangen. Daarom achtten zij het niet juist dat ook thans nog degenen die op rechterlijk bevel in een psychiatrische inrichting zijn opgenomen van het kiesrecht zijn uitgesloten, omdat dezen krachtens de bepalingen van de Krankzinnigenwet daarmee tevens de beschikking en het beheer over hun goederen verliezen. Naar hun mening zou het meer met zowel de letter, als de strekking van artikel 54 tweede lid sub b van de Grondwet zijn geweest als door middel van

¹ Samenstelling:

Kaland (CDA), Postma (CDA), Buijsert (CDA), Mw. J. H. B. van der Meer (PvdA) (voorzitter), Van der Ploeg (PvdA), Feij (VVD), Geertsema (VVD), Vis (D'66), Vogt (PSP), IJmker (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

een wijziging van de Krankzinnigenwet alleen diegenen van het kiesrecht zouden zijn uitgesloten die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens een geestelijke stoornis onbekwaam zijn rechtshandelingen te verrichten dan via het vigerende artikel 32 van de Krankzinnigenwet.

In het artikel «De onvrijwillig opgenomen psychiatrische patiënt en het kiesrecht» van mr. J. L. Legemaate, in het NJB van 1 maart 1986, blz. 285 e.v. gaat de auteur in op de «krankzinnige» relatie tussen B 3 Kieswet en artikel 32 Krankzinnigenwet. Deze leden zouden graag een reactie van de bewindslieden op dit artikel hebben. Meer in het bijzonder vroegen zij aandacht voor de conclusies, waarin o.m. staat dat artikel B 3 in de praktijk ten aanzien van personen met een R.M. (rechterlijke machtiging) nimmer blijkt te zijn toegepast. Gelet op de Winterwerpuitspraak en het streven de Krankzinnigenwet te vervangen door de BOPZ, is er overigens alle reden om in deze situatie geen verandering te brengen, aldus de auteur. Verder is hij van mening dat wat betreft artikel 32 Krankzinnigenwet het voorts aanbeveling verdient, dat de minister van Justitie de richtlijnen uit 1980 en 1981 officieel intrekt en het standpunt inneemt dat artikel 32 voor alle gevallen zijn toepasselijkheid heeft verloren. Zodoende komt een betere aansluiting tot stand tussen het recht volgens de minister en het recht in de praktijk, althans in een grote meerderheid van de arrondissementen, aldus mr. J. L. Legemaate. Wellicht ten overvloede wezen de aan het woord zijnde leden erop dat naar hun wijze van zien artikel 32 Krankzinnigenwet moet worden gewijzigd en de minister van Justitie niet kan volstaan met te verklaren dat artikel 32 voor alle gevallen zijn toepasselijkheid heeft verloren.

De aan het woord zijnde leden vroegen of er garantie te geven is dat degenen die rechtens hun vrijheid is ontnomen en die onder de nieuwe Grondwet kiesrecht hebben ook in het bezit komen van de oproepingskaart ingevolge artikel I, 6 van de Kieswet. Het zal veelal zo zijn dat de oproepingskaart wordt bezorgd aan het woonadres van de kiezer. Daardoor zal het van de medewerking van de medebewoners (familie, vrienden of bekenden) afhangen of de kiezer, die rechtens zijn vrijheid is ontnomen die oproepkaart ook zal ontvangen. Voor betrokkene bestaat zonodig de mogelijkheid om op grond van artikel I, 7 van de Kieswet een nieuwe oproepingskaart aan te vragen. Dat kan in bepaalde gevallen een administratieve belasting geven. Zijn de bewindslieden desondanks bereid om aan deze mogelijkheid een grotere bekendheid te geven in betrokken inrichtingen?

De voorzitter van de commissie,
Mevrouw J. H. B. van der Meer

De griffier van de commissie,
Mevrouw Dijkstra-Liesveld